Motorische ontwikkeling

Beste groepsleider,

Voor je ligt het handboek welke het resultaat is van een afstudeeronderzoek dat wij hebben uitgevoerd ter afronding van de studie Sociaal Pedagogische Hulpverlening. Dit handboek is het resultaat van de scriptie die wij hebben geschreven, in opdracht van observatie- en behandelgroep Idefix, Karakter Ede. Dit handboek richt zich in het bijzonder op de doelgroep kleuters, mogelijk met ADHD en/of PDD-NOS.

Dit is het handboek 'motorische ontwikkeling'. Wanneer we het hebben over de motorische ontwikkeling, gaat het om de ontwikkeling die een kind maakt in het kunnen bewegen. Wanneer een kind genoeg bewegingsruimte heeft, kan het zich op motorisch gebied goed ontwikkelen. De motoriek van de mens ontwikkelt zich al vanaf de geboorte. Er zijn twee vormen van motoriek, namelijk de grove en fijne motoriek.

Je vindt in dit handboek activiteiten die de motorische ontwikkeling van het kind stimuleert. Hierbij stimuleer je de verschillende bewegingen, zoals hinkelen, touwspringen, gooien, fietsen, etc.

Veel plezier met het uitvoeren van de activiteiten.

Groetjes
Anne Ariaans,
Lize van der Hel,
Marlies de Leeuw.

Gebruiksaanwijzing

Wij schrijven in het handboek in de 'je' vorm. Lees des gewenst 'u'.
Waar gesproken wordt over 'hem' kan des gewenst 'haar' gelezen worden.

Op de voorzijde van elke pagina vind je de **activiteit.** Deze activiteit stimuleert de ontwikkelingsvaardigheid die bovenaan de pagina genoemd wordt. Het wil dus niet per definitie zeggen dat wanneer deze activiteit is uitgevoerd, het kind de ontwikkelingsvaardigheid onder de knie heeft. Het gaat puur om stimulerende activiteiten.

In het **omrande vak** staat kort hoelang de activiteit duurt, hoeveel kinderen mee kunnen doen aan de activiteit en welke benodigdheden nodig zijn.

Na de activiteit wordt de **begeleidingsrol** benoemd. Dit is de rol die wij je aanraden aan te nemen tijdens de activiteit. Wat deze rol exact inhoudt en waarom wij voor deze rol kiezen, kun je lezen op de achterzijde van de pagina onder het kopje 'begeleidingsvorm'.

Vervolgens komen de **doelen** van de activiteit aan bod. Ten eerste stimuleert de activiteit de vaardigheid die bovenaan de pagina genoemd wordt, maar daarnaast vaak ook nog andere ontwikkelingsvaardigheden. Wij hebben deze overzichtelijk voor je neergezet.

Wij hebben bij elke activiteit gelet op **aandachtspunten** voor het uitvoeren van de activiteit met kinderen met **ADHD** en/of **PDD-NOS**. Deze aandachtspunten hebben wij kort en krachtig benoemd. Wij gaan er vanuit dat je als groepsleider al enige kennis beschikt over de stoornissen ADHD en PDD-NOS. Wanneer je meer informatie wilt over deze stoornissen, verwijzen we je door naar onze scriptie waarin wij uitgebreid ingaan op deze stoornissen.

Tot slot staat op de voorzijde het kopje '**wordt vervolgd…**'. Hier bieden wij de mogelijkheid om door te oefenen met andere activiteiten. Omdat het soms om meerdere activiteiten gaat, benoemen wij alleen de nummertjes van de aansluitende activiteiten.

Op de achterzijde staat de verantwoording. Hier gaan we iets uitgebreider in op de volgende punten: **vorm van spelen, plaats, materiaal, aantal personen en begeleidingsvorm.**

Aan het eind van het document vind je een **begrippenlijst**.

We hopen dat je nu zo optimaal mogelijk met dit handboek aan de slag kunt.

Inhoudsopgave

Ontwikkelingsvaardigheden	Titel	Vervolg activiteiten
5.1.1 Het kind kan touwspringen.	Touwspring	-
5.1.2 Het kind kan goed vangen en gooien.	A. Estafette B. Bal tegen de muur C. Klittenband	5.1.2A / 5.1.2B / 5.1.2C / 4.2.1B / 5.1.3 / 5.1.8B
5.1.3 Het kind gooit met een totaalbeweging.	Over de schommel	-
5.1.4 Het kind kan bewegingen imiteren.	A. Simon zegt… B. Spiegeltje	5.1.4A / 5.1.4B / 3.2.1A
5.1.5 Het kind kan voet voor voet van de trap aflopen.	Muziekspel	-
5.1.6 Het kind kan 60 tot 85 cm ver springen (v.a. 4 jaar). Het kind kan 70 tot 90 cm ver springen (v.a. 5 jaar).	Verspringen in de zandbak.	-
5.1.7 Het kind kan leren fietsen.	Fietsen	-
5.1.8 Het kind kan op één been hinken (5 jaar=10x).	A. Twister B. Estafette	5.1.8A / 5.1.8B / 5.1.1 / 5.1.2A / 5.1.5
5.1.9 Het kind kan vormen vouwen.	A. Bouwplaat B. 1,2,3,4, hoedje van papier.	5.1.9A / 5.1.9B / 4.2.2
5.2.1 Het kind kan met mes en vork eten.	Chique aan tafel.	7.1.5
5.2.2 Het kind houdt mes en vork op een goede manier vast.	Strijkkralen	5.2.1 / 7.1.5
5.3.1 Het kind kan zijn eigen naam schrijven (v.a. 5 jaar).	A. Nummers volgen. B. Overtrekken	5.3.1A / 5.3.1B / 6.3.4
5.3.2 Het kind kan vormen tekenen.	Sjablonen	6.1.3 / 6.2.2 / 6.3.1 / 6.3.3 / 6.3.4

Ontwikkelingstaak: 5.1 Oefenen van bewegingen
Ontwikkelingsvaardigheid: 5.1.1 Het kind kan touwspringen.

Duur: ***10-20 min***
Aantal kinderen: ***1-6***
Benodigdheden: ***Touw, boom of lantaarnpaal***

Touwspringen

Ga samen met een kind naar buiten. Maak aan een boom of lantaarnpaal een lang touw vast. Laat dit touw van links naar rechts bewegen en laat het kind steeds over het touw springen.
Afhankelijk van hoe snel het kind kan springen beweeg je het touw sneller.

Begeleidingsvorm

Je bent spelleider.

Doelen

- Het kind kan touwspringen.
- Het kind kan op één been hinken.
- Het kind kan zich concentreren.
- Het kind kan op zijn beurt wachten.

Aandachtspunten ADHD

- Hyperactiviteit
- Moeite met schakelen van drukke naar rustige activiteit.

Aandachtspunten PDD-NOS

- Grove motoriek

Verantwoording spel:

Vorm van spelen

De vorm van deze activiteit is bewegingsspel. Het kind beweegt door over het touw te springen. Bewegingsspel stimuleert de grove en fijne motoriek. Het kind krijgt hier letterlijk de mogelijkheid om zijn energie kwijt te kunnen en te ervaren en voelen wat het kan.

Plaats

De plaats van deze activiteit is buiten. Dit kan zijn op een grasveld maar ook op de straat. Zoek een plaats uit waar het touw heen en weer kan. Zorg hierbij dat het kind niet gestoord wordt door andere kinderen.

Materiaal

Het materiaal voor deze activiteit is alleen een touw. Deze moet echter wel aan een boom of lantaarnpaal gebonden worden.

Aantal personen

Deze activiteit kan met één kind uitgevoerd worden. Hierbij is het kind steeds aan het springen en hoeft het niet op zijn beurt te wachten. Hierdoor kan het kind wel snel moe zijn.
Er kunnen ook meerdere kinderen mee doen. Waarbij de kinderen om de beurt kunnen springen. Het voordeel hiervan is dat kinderen van elkaar kunnen leren. Kinderen hebben daarnaast even de tijd om bij te komen, wanneer ze een aantal keer hebben gesprongen.

Begeleidingsvorm

De begeleidingsvorm bij het touwspringen is spelleider. Hierbij begeleid je het kind bij het leren springen over een touw. Jij legt het kind uit wat het kind moet doen. Je beweegt zelf het touw, omdat dit vaak voor kinderen nog lastig kan zijn. Daarnaast ben jij de persoon die inschat of het touw sneller of langzamer moet gaan, zodat het kind beter over het touw heen kan springen.

Ontwikkelingstaak: 5.1 Oefenen van bewegingen
Ontwikkelingsvaardigheid: 5.1.2A Het kind kan goed vangen en gooien.

Duur: ***30 min.***
Aantal kinderen: ***6***
Benodigdheden: ***Hoepel, stoepkrijt, pittenzakken, pion***

Estafette

Zet het parcours voor de estafette klaar. Het verplichte onderdeel is de hoepel. Begin het parcours met een pion. Dit is de startplek voor de estafette. Maak aan de overkant een lijn. Dit kan van stoepkrijt, maar een touw of iets ander. Leg 2 meter voorbij de lijn de hoepel. Op de lijn leg je meerdere pittenzakken. De afstand tussen de lijn en de hoepel kan worden aangepast op het kunnen van de kinderen. Verander deze afstand niet tijdens de estafette.

Maak vervolgens 2 groepjes van 3 kinderen. Let bij het maken van de groepjes op, dat het evenwichtige groepjes zijn. Leg het parcours uit door het voor te doen. Ren vanaf de pion naar de lijn. Bij de lijn pak je een pittenzak en je gooit deze in de hoepel. Leg de kinderen uit dat wanneer het niet is gelukt om de pittenzak in de hoepel te gooien, het de volgende pittenzak mag pakken en moet blijven proberen tot het lukt. Wanneer de pittenzak in de hoepel ligt, ga je hinkelend terug naar de pion. Wanneer het kind per ongelijk op twee benen staat, hoeft het niet opnieuw te beginnen. Wanneer het kind voorbij de pion is, mag de volgende van het groepje beginnen aan het parcours.

Laat de kinderen aan de baan wennen door een proefrondje te maken. Tijdens de eerste estafette kan dus niemand winnen of verliezen. Speel meerdere rondes zodat beide teams de kans hebben om te winnen.

Begeleidingsvorm

Je bent spelleider.

Doelen

- Het kind kan goed vangen en gooien.
- Het kind kan samen spelen in een klein groepje.
- Het kind kan omgaan met winnen en verliezen.
- Het kind kan op één been hinken.
- Het kind kan omgaan met regels.

Aandachtspunten ADHD

- Tijdsduur, denk aan groepsgrootte.
- Structuur

Aandachtspunten PDD-NOS

- Eventueel achterblijvende motoriek.

Wordt vervolgd…

5.1.2B / 5.1.2C / 4.2.1B / 5.1.3 / 5.1.8B

Vorm van spelen
Deze activiteit is een vorm van bewegingsspel. Hierin ligt de nadruk op bewegen. Kinderen hebben dan de ruimte om te bewegen, energie kwijt te raken. Daarnaast ervaren en voelen ze ook wat ze kunnen en is het een manier om contacten te leggen. We hebben voor deze vorm gekozen, omdat vangen en gooien een vorm van beweging is.
Wat ook terug komt bij deze activiteit is functiespel. Bij functiespel leert het kind een gerichte beweging te maken die een functie heeft, in dit geval gaat het om de functies vangen en gooien. We hebben hiervoor gekozen omdat functiespel de motoriek ontwikkelt. Herhaling is hierbij essentieel.

Plaats
Deze activiteit wordt buiten uitgevoerd. Zoek een plaats buiten waarin je genoeg ruimte hebt. Dit zodat de kinderen elkaar niet in de weg staan en lopen. Zoek een plaats waar je de ruimte van de activiteit kan afbakenen. Dit zodat de kinderen gefocust blijven op de activiteit en niet afgeleid worden door andere kinderen of andere prikkels. Het is onmogelijk om alle prikkels te reguleren, maar je kunt het tijdstip waarop de activiteit plaatsvindt aanpassen of de ruimte verplaatsen naar een rustiger gedeelte van het terrein, bijvoorbeeld iets verder het bos in.

Materiaal
Voor de estafette heb je twee pionnen nodig. Je moet twee lijnen maken van een touw of stoepkrijt. Je hebt twee bakken of hoepels nodig, deze moeten hetzelfde zijn. Tot slot heb je pittenzakken nodig. We hebben gekozen voor deze materialen omdat dit typische materialen zijn bij het buitenspelen en terugkomen in de basisschoolleeftijd. Het is dus herkenbaar en kinderen weten hoe het werkt, het doet een appèl op het kind. Daarbij zijn de pittenzakken in de kinderwereld het ultieme materiaal om te oefenen met gooien.

Aantal personen
Voor de estafette hebben wij gekozen voor twee groepjes van 3 kinderen. Dit omdat het een estafette is en er dus twee teams moeten komen. Een team van 2 kinderen is vrij weinig, dan is het ook niet zo spannend. Een team van 4 kinderen wordt te groot, dan moeten de kinderen te lang op hun beurt wachten.

Begeleidingsvorm
Tijdens de estafette begeleid je het spel. In het begin kun je de estafette voordoen, waarbij, zodat kinderen dit na kunnen doen. Daarnaast geef je de kinderen de beurt om aan de estafette te beginnen, waarbij het belangrijk is dat je dit altijd op hetzelfde moment doet. Als de eerste ronde is geweest kun je het spel gemakkelijker of moeilijker maken door de hoepel dichterbij of verder weg te leggen. Doe dit voordat het eerste kind begint.

Ontwikkelingstaak: 5.1 Oefenen van bewegingen
Ontwikkelingsvaardigheid: 5.1.2B Het kind kan goed vangen en gooien.

Duur: ***10-20 min***
Aantal kinderen: ***1-3***
Benodigdheden: ***Muur, stoepkrijt, bal***

Bal tegen de muur

Teken met stoepkrijt meerdere cirkels op de muur. Kleine en grote cirkels, hoog en laag op de muur en schrijf daar een puntenaantal in. Bijvoorbeeld de grote cirkel op ooghoogte is 1 punt en de kleine hoge cirkel is 5 punten.

Laat het kind met de bal tegen de muur gooien. Wanneer het kind het lukt om binnen de grote cirkels te gooien zal het zich uitgedaagd voelen om in de kleinere cirkels (die meer punten opleveren) te gooien. Het kind leert door deze activiteit om goed te richten, ook wanneer dit bemoeilijkt wordt door de grootte of de plek van de cirkel. Bepaal samen met het kind de afstand naar de muur toe. Wanneer het goed gaat kun je deze afstand vergroten. Zorg dat het in eerste instantie niet te moeilijk is. Het moet mogelijk blijven om raak te gooien, anders zal het kind snel het plezier in het spel kwijt raken.

Begeleidingsvorm

Je kunt zowel medespeler als spelleider zijn.

Doelen

- Het kind kan goed gooien.
- Het kind kan alleen buiten spelen.
- Het kind kan zich concentreren.

Aandachtspunten ADHD

- Impulsiviteit
- Moeite met concentreren.
- Moeite met schakelen van een druk naar een rustige activiteit

Aandachtspunten PDD-NOS

- Teveel prikkels

Wordt vervolgd…

5.1.2A / 5.1.2C / 4.2.1B / 5.1.3 / 5.1.8B

Vorm van spelen

Deze activiteit is een vorm van bewegingsspel. Hierin ligt de nadruk op bewegen. Kinderen hebben dan de ruimte om te bewegen, energie kwijt te raken. Daarnaast ervaren en voelen ze ook wat ze kunnen. We hebben voor deze vorm gekozen, omdat vangen en gooien een vorm van beweging is.
Wat ook terug komt bij deze activiteit is functiespel. Bij functiespel leert het kind een gerichte beweging te maken die een functie heeft, in dit geval gaat het om de functie gooien. We hebben hiervoor gekozen omdat functiespel de motoriek ontwikkelt. Herhaling is hierbij essentieel.

Plaats

De activiteit wordt buiten uitgevoerd. Zoek een plaats buiten waarin je genoeg ruimte hebt. Het is onmogelijk om alle prikkels te reguleren, maar je kunt het tijdstip waarop de activiteit plaatsvindt aanpassen of de ruimte verplaatsen naar een rustiger gedeelte van het terrein, bijvoorbeeld voor of achter het huis.

Materiaal

Bij de activiteit heb je een muur nodig waar je op mag tekenen en een bal. Een bal is een goed middel om het kind te leren gooien en vangen. Dit omdat ballen er in verschillende grootten, maten, zwaarte en materialen zijn. Hiermee kan je het kind tegemoet komen en de graad steeds iets moeilijker maken. Dit maakt dat de motoriek zich ontwikkelt.

Aantal personen

Bij deze activiteit raden wij aan om niet meer dan drie kinderen mee te laten meedoen. Dit omdat het kind dan niet te lang hoeft te wachten op zijn beurt en het zich kan blijven concentreren op het spel.

Begeleidingsvorm

Bij deze activiteit kun je er voor kiezen om zelf mee te doen, je bent dan medespeler. Hierbij gooi je steeds met de kinderen mee, behaal je ook een aantal punten. Je geeft hierdoor het juiste voorbeeld. Dit raden wij niet aan als er al drie kinderen meedoen, mede omdat de kinderen al een voorbeeld voor elkaar zijn. Daarnaast moeten kinderen dan erg lang wachten voordat ze weer aan de beurt zijn.
Als je er voor kiest om spelleider te zijn, dan sta je naast het kind. Je helpt het kind dan met gooien en je houdt de punten bij. Daarnaast is deze vorm goed als er meerdere kinderen meedoen. Je kunt een beurtverdeling toepassen en zorgen dat kinderen niet afgeleid worden.

Ontwikkelingstaak: 5.1 Oefenen van bewegingen
Ontwikkelingsvaardigheid: 5.1.2C Het kind kan goed vangen en gooien.

Duur: ***10-20 min***
Aantal kinderen: ***1-2***
Benodigdheden: ***Klittenbandbordjes, klittenbandbal***

Klittenband
Speel het volgende spel. Dit bevat twee ronde bordjes, met aan de ene zijde klittenband en een handvat aan de andere zijde. Daarnaast is er een klittenbandbal. Hierbij oefent het kind zowel het gooien als het vangen. Begin wat de afstand betreft dicht bij elkaar en maak de afstand groter naar het kunnen van het kind.

Begeleidingsvorm
Wanneer je met 1 kind oefent, ben je medespeler. Speel je dit spel met 2 kinderen, dan ben je spelleider.

Doelen
- Het kind kan goed vangen en gooien.
- Het kind kan samenspelen in een klein groepje.
- Het kind kan zich concentreren.

Aandachtspunten ADHD
Geen bijzonderheden.

Aandachtspunten PDD-NOS
Geen bijzonderheden.

Wordt vervolgd…
5.1.2A / 5.1.2B / 4.2.1B / 5.1.3 / 5.1.8B

Vorm van spelen
Deze activiteit is een vorm van bewegingsspel. Hierin ligt de nadruk op bewegen. Kinderen hebben dan de ruimte om te bewegen, energie kwijt te raken. Daarnaast ervaren en voelen ze ook wat ze kunnen en is het een manier om contacten te leggen. We hebben voor deze vorm gekozen, omdat vangen en gooien een vorm van beweging is.
Wat ook terug komt bij deze activiteit is functiespel. Bij functiespel leert het kind een gerichte beweging te maken die een functie heeft, in dit geval gaat het om de functies vangen en gooien. We hebben hiervoor gekozen omdat functiespel de motoriek ontwikkelt. Herhaling is hierbij essentieel.

Plaats
De activiteit wordt buiten uitgevoerd. Zoek een plaats buiten waar je genoeg ruimte hebt. Dit zodat de kinderen elkaar niet in de weg staan en lopen. Zoek een plaats waar je de ruimte van de activiteit kan afbakenen. Dit zodat de kinderen gefocust blijven op de activiteit en niet afgeleid worden door andere kinderen of andere prikkels. Het is onmogelijk om alle prikkels te reguleren, maar je kunt het tijdstip waarop de activiteit plaatsvindt aanpassen of de ruimte verplaatsen naar een rustiger gedeelte van het terrein, bijvoorbeeld iets verder het bos in.

Materiaal
Voor het klittenbandspel heb je alleen het klittenbandspel nodig. Bij de activiteit staat uitgelegd hoe dat eruit ziet. Dit is een kant-en-klaar spel, daar hoef je zelf niets voor te doen. Het materiaal is van klittenband. Dit maakt dat het in het beginstadium van deze vaardigheid erg goed is om met dit spel te beginnen. Je kunt als groepsleiding namelijk gericht op het plankje gooien en de bal blijft sowieso op het plankje kleven, ongeacht of het kind het wel of niet kan. En ook al kan het kind nog niet gooien, door het klittenband kun je zelf de bal goed opvangen doordat het goed aan je bordje blijft kleven. Zo ontwikkelt het kind een gevoel voor gooien en vangen.

Aantal personen
Het klittenbandspel is gemaakt voor twee personen. Dit kan dus door de groepsleiding met 1 kind gespeeld worden of door twee kinderen.

Begeleidingsvorm
Wanneer je met 1 kind deze activiteit speelt, ben je medespeler. Je doet het spel samen met het kind, je gooit en vangt ook. We hebben hiervoor gekozen omdat het kind dan niet afhankelijk is van een ander kind. Daarnaast ben je het voorbeeld voor het kind, jij laat zien hoe het moet en kan.
Wanneer dit spel door 2 kinderen gespeeld dan ben je spelleider. We hebben hiervoor gekozen omdat dit spel niet met meer dan twee personen gedaan kan worden. Op dat moment help je de kinderen door te stimuleren om goed te gooien en vangen.

Ontwikkelingstaak: 5.1 Oefenen van bewegingen
Ontwikkelingsvaardigheid: 5.1.3 Het kind gooit met een totaalbeweging.

Duur: ***10-20 min***
Aantal kinderen: ***1***
Benodigdheden: ***Bal, schommel***

Over de schommel
Ga met één kind naar buiten. Ga allebei aan één kant van de schommel staan. Gooi de bal over de schommel naar het kind. Gooi vanuit een totaalbeweging. Dit houdt in dat de bal met beiden handen vanuit de nek omhoog gegooid wordt. Gooi de bal een aantal keer over.

Variatietip
- Probeer de bal over andere voorwerpen heen te gooien.
- Houdt eventueel punten bij met wie het vaakst de bal over de schommel heeft gegooid.

Begeleidingsvorm
Bij deze activiteit ben je medespeler.

Doelen
- Het kind kan met een totaalbeweging gooien.
- Het kind kan goed vangen en gooien.

Aandachtspunten ADHD
- Impulsiviteit
- Veel energie
- Herhaling

Aandachtspunten PDD-NOS
- Mogelijke achterstand in de grove motoriek.
- Samenspel
- Herhaling

Vorm van spelen

Het overgooien van een bal is een functiespel. Het kind leert door de activiteit gerichte bewegingen, namelijk vanuit zijn nek de bal in een richting te gooien. Bij een functiespel is het belangrijk om de beweging te blijven herhalen, waardoor het leert de beweging op de juiste manier te maken.

Plaats

De plaats is buiten bij de schommel. Buiten is er ruimte genoeg om te oefenen, zodat het niet erg is als de bal een andere kant op gaat. Buiten is er ruimte om over verschillende voorwerpen heen te gooien.

Materiaal

Voor deze activiteit is alleen een bal nodig. Deze bal kan verschillen van grootte en zwaarte. Dit kan het makkelijker of moeilijker maken voor een kind. Wel is het belangrijk dat de bal achter het hoofd nog vast gehouden kan worden.

Aantal personen

Het gaat om een individuele activiteit. We hebben hiervoor gekozen omdat gooien lastig kan zijn voor een kind. Wanneer je de activiteit samen met het kind uitvoert, krijgt het kind de aandacht zodat het deze activiteit goed kan oefenen.

Begeleidingsvorm

Bij dit spel ben je medespeler. Je bent samen met het kind bezig, jij en het kind zijn daarin gelijk. Samen met het kind ga je proberen over te gooien, over de schommel heen. Hierbij help jij het kind met tips en door een voorbeeld te zijn.

Ontwikkelingstaak: 5.1 Oefenen van bewegingen
Ontwikkelingsvaardigheid: 5.1.4A Het kind kan bewegingen imiteren.

Duur: ***10 – 15 min***
Aantal kinderen: ***1 – 8***
Benodigdheden: ***n.v.t.***

Simon zegt…

Jij bent Simon. Simon is degene die zegt wat de groep moet doen. Bijvoorbeeld: Simon zegt: draai een rondje. Tegelijkertijd met het uitspreken van de opdracht doet Simon ook wat jij zegt. De kinderen moeten dit nadoen. Zo kun je allemaal verschillende bewegingen bedenken en deze laten imiteren door de kinderen. Let wel: deze bewegingen worden alleen uitgevoerd wanneer Simon 'Simon zegt' heeft uitgesproken. Wanneer jij dit niet zegt en alleen een opdracht uitspreekt moet jij zelf wel de opdracht uitvoeren. De kinderen moeten dus goed opletten of hij wel of niet 'Simon zegt' uitspreekt. Wanneer een kind de opdracht uitvoert, terwijl Simon niet 'Simon zegt' heeft uitgesproken, is het kind af en moet het gaan zitten.

Begeleidingsrol

Je bent medespeler.

Doelen

- Het kind kan bewegingen imiteren.
- Het kind kan zich concentreren.
- Het kind kan omgaan met winnen en verliezen.
- Alle vaardigheden die passen bij wat er wordt uitgebeeld.

Aandachtspunten ADHD

- Moeite met schakelen van een drukke naar een rustige activiteit.

Aandachtspunten PDD-NOS

- Kies een prikkelarme omgeving.

Wordt vervolgd…

5.1.4B / 3.2.1A

Vorm van spelen
Deze activiteit is een vorm van bewegingsspel. Het gaat om de bewegingen die je maakt met je lichaam. We hebben hiervoor gekozen omdat kinderen nog midden in hun ontwikkeling zitten en er door deze opdrachten verschillende bewegingen gestimuleerd worden.

Plaats
De plaats voor deze activiteit moet ruim genoeg zijn om het aantal personen de ruimte te bieden die ze nodig hebben bij het maken van de bewegingen.

Materiaal
Voor deze activiteit zijn geen materialen nodig.

Aantal personen
Het aantal personen kan variëren. Bij het spel 'Simon zegt' moet het aantal personen minimaal 3 zijn. Dit omdat het een spel is waarbij je ook af kunt gaan. Er is niet echt een maximum.

Begeleidingsvorm
Bij deze activiteit ben je de spelleider. We hebben hiervoor gekozen omdat je hierin het goede voorbeeld kunt geven aan de kinderen. Daarnaast breng jij de spanning in het spel en bepaal je wat er gaat gebeuren. Dit doe je in de rol van Simon en de kinderen kunnen zien wat er gedaan moet worden.

Ontwikkelingstaak: 5.1 Oefenen van bewegingen
Ontwikkelingsvaardigheid: 5.1.4B Het kind kan bewegingen imiteren.

Duur: ***5 – 10 min.***
Aantal kinderen: ***1 - 8***
Benodigdheden: ***n.v.t.***

Spiegeltje
Ga tegenover het kind staan en vertel aan het kind dat je doet alsof de ander een spiegel is. Leg uit dat een spiegel precies hetzelfde doet als wat jij doet. Wanneer een kind het moeilijk vindt om dit te begrijpen, kun je er voor kiezen om eerst met het kind voor een echte spiegel te gaan staan.
Wanneer je tegenover het kind staat, ga je bewegen. Begin met bewegingen die voor het kind gemakkelijk na te doen zijn. Breidt ze langzaam uit.
Halverwege kun je de rollen omdraaien. Nu mag het kind een beweging bedenken en voor doen en volg jij.

Variatietip
- Speel met meer kinderen. Ga dan in een kring staan en zorg dat iedereen elkaar kan zien. Geef meerdere kinderen de beurt om bewegingen voor te doen.
- Voer uit met muziek. Geef een kind de opdracht om een beweging te doen wanneer de muziek aangaat. Deze beweging moet herhaald worden totdat de muziek uitgaat. Geef een ander kind de opdracht, etc.

Begeleidingsrol
Je bent medespeler.

Doelen
- Het kind kan bewegingen imiteren.
- Alle vaardigheden die passen bij dat wat er wordt uitgebeeld.
- Het kind kan zich concentreren.

Aandachtspunten ADHD
- Het is aan te raden dat het kind voor deze activiteit een rustige activiteit doet.
- Concentratie

Aandachtspunten PDD-NOS
- Wanneer je met muziek werkt, let op of het kind last heeft van het geluid.
- Concentratie

Wordt vervolgd…
5.1.4A / 3.2.1A

Vorm van spelen

Deze activiteit is een vorm van bewegingsspel. Het gaat om de beweging die je maakt met je lichaam. We hebben hiervoor gekozen omdat kinderen nog midden in hun ontwikkeling zitten en door deze opdrachten verschillende bewegingen gestimuleerd worden.
De variatietip is een vorm van muziek en dans. Zowel muziek als dans hebben een positieve invloed op de ontwikkeling van een kind. Zo wordt met dansen de motoriek ontwikkeld, zowel de fijne als grove motoriek. Ook kan muziek een training zijn voor het geheugen en de concentratie. We hebben ook voor deze vorm gekozen, zodat de activiteit op een creatieve manier leuker en speelser wordt.

Plaats

De plaats voor deze activiteiten moet ruim genoeg zijn om het aantal personen de ruimte te bieden die ze nodig hebben bij het maken van de bewegingen. Wanneer je de variatietip uitvoert door met muziek aan de gang te gaan, moet je zorgen voor een stopcontact.

Materiaal

Voor deze activiteiten zijn er geen materialen nodig. Eventueel muziek.

Aantal personen

Het aantal personen kan variëren. Bij het spel ‘spiegeltje’ kan het zowel met 1 als meerdere kinderen uitgevoerd worden. Voer de activiteit met 1 kind uit, wanneer een kind moeite heeft met zijn motoriek en extra aandacht daarin nodig heeft. Spelen met meerdere kinderen maakt dat er meerdere soorten bewegingen aan bod komen, ieder heeft namelijk zijn eigen creatieve bewegingen.

Begeleidingsvorm

Wanneer je variatip achterwege laat, ben je samen met het kind. Het kind kan hierdoor met jou individueel oefenen, waarbij in eerste instantie jij de bewegingen bepaald. Door het bepalen van de bewegingen kun je ze aan het niveau van het kind aanpassen.
Als er meerdere kinderen meedoen, ben je ook spelleider. Naast dat je meedoet, begeleid je de kinderen ook door beurten te geven.

Ontwikkelingstaak: 5.1 Oefenen van bewegingen
Ontwikkelingsvaardigheid: 5.1.5 Het kind kan voet voor voet van de trap aflopen.

Duur: ***5 - 10 min.***
Aantal kinderen: ***1***
Benodigdheden: ***cd, opstapkrukje, cd-speler***

Muziekspel
Bij deze activiteit wordt er met muziek gewerkt. Kies een willekeurige cd met kinderliedjes. Pak het opstapkrukje uit de keuken. Deze heeft twee treden. Oefen samen met het kind om hier op te staan. Laat verschillende manieren zien hoe een kind hier op kan stappen. De manieren zijn:

- Linker voet op de grond, rechter op de eerste tree, linker op de tweede tree, rechter op de tweede tree.
- Linker voet op de grond, rechter op de eerste tree, linker op de eerste tree, rechter op de tweede tree, linker op de tweede tree.
- Linker voet op de grond, rechter op de eerste tree, linker op de eerste, weer linker naar de tweede tree, rechter op de tweede tree.

Dit zijn drie manieren waarop een kind op het opstapkrukje kan lopen. Hierbij kan de linkerbeen ook steeds beginnen i.p.v. het recht been. Het is net wat het kind makkelijker vindt.

Wanneer de muziek aan gaat, mag het kind op de maat van de muziek de activiteit uitvoeren. Probeer het kind te stimuleren om steeds maar één voet op de eerste tree neer te zetten.

Variatietip

- Laat het kind lopen over het opstapkrukje en aan de andere kant er af springen.
- Laat het kind marcheren op de maat.

Begeleidingsvorm
Je bent spelleider.

Doelen

- Het kind kan voet voor voet van de trap aflopen.
- Het kind kan op één been hinken.
- Het kind kan zich concentreren.

Aandachtspunten ADHD

- Hyperactiviteit
- Moeite met schakelen tussen een rustige en drukke activiteit.

Aandachtspunten PDD-NOS

- Concentratie
- Details van de muziek

Vorm van spelen

Bij het oefenen van traplopen maak je gebruik van functiespel. Het kind maakt gebruik van een voorwerp, de opstaphulp, waar bij het een gerichte beweging leert. Door de gerichte beweging te leren, leert het kind om zijn evenwicht te bewaren op de trap.
Naast dat het een functiespel is, wordt er ook gebruik gemaakt van de vorm muziek en dans. Dit is bij deze activiteit een bijkomende vorm. We hebben hiervoor gekozen omdat de muziek ervoor zorgt dat de activiteit aantrekkelijker wordt. Zowel muziek als dans hebben een positieve invloed op de ontwikkeling van een kind. Zo wordt met dansen zowel de grove als de fijne motoriek ontwikkeld.

Plaats

De plaats van de activiteit heeft geen vaste plek. Wel is aan te raden om het in een redelijk open ruimte te doen. Dit omdat wanneer het kind zijn evenwicht verliest, het niet bovenop iets anders kan vallen. Daarnaast zorgt een open ruimte er voor dat een kind zich niet ergens aan vast kan houden, waardoor het kind zijn evenwicht moet houden als het de trap op wil.

Materiaal

Het materiaal voor deze activiteit is een opstapkrukje met minimaal twee treden. Daarnaast een cd-speler met een cd met kinderliedjes of muziek wat een kind aanspreekt.

Aantal personen

Deze activiteit wordt uitgevoerd met 1 kind. We hebben hiervoor gekozen omdat er op een normale trap ook niet gespeeld mag worden met meerdere kinderen.

Begeleidingsvorm

Tijdens deze activiteit ben je spelleider. We hebben hiervoor gekozen omdat deze activiteit niet vraagt om samenspel met het kind, maar om begeleiding tijdens het leren traplopen. Het kind heeft het nodig dat er gekeken wordt en gecomplimenteerd.

Ontwikkelingstaak: 5.1 Oefenen van bewegingen
Ontwikkelingsvaardigheid: 5.1.6 Het kind kan 60 tot 85 cm ver springen (v.a. 4 jaar).
Het kind kan 70 tot 90 cm ver springen (v.a. 5 jaar).

Duur: ***10 - 20 min.***
Aantal kinderen: ***1 – 6***
Benodigdheden: ***Meetlint***

Verspringen in de zandbak

Het verspringen, kan op verschillende manieren, belangrijk bij de verschillende vormen is dat jij het eerst voordoet.

- Bepaal een afstand en maak deze afstand goed zichtbaar door in de zandbak een lijn te trekken aan het begin en eind. Laat de kinderen kikkersprongen maken. Bij een kikkersprong staat het kind met twee voeten naast elkaar op de grond, het kind gaat door zijn knieën. Bij het strekken van zijn benen, springt het kind naar voren. Tel in hoeveel kikkersprongen het kind aan het eind van de baan is.
  Je kunt hier een wedstrijdje van maken. Het kind wat de minste kikkersprongen nodig heeft om aan de overkant te komen, heeft gewonnen.
- Laat het kind een aanloop nemen. Wanneer het bij de lijn is, mag het zo'n groot mogelijke sprong maken. Noteer deze afstand, zodat ze zichzelf de volgende keer kunnen overtreffen.

Houd bij deze activiteit in je achterhoofd hoever een kind van die leeftijd hoort te kunnen springen. Voor kinderen vanaf 4 jaar is dit 60 tot 85 cm en voor kinderen vanaf 5 jaar is dit 70 tot 90 cm ver.

Begeleidingsvorm

Je bent spelleider.

Doelen

- Het kind kan verspringen.
- Het kind kan omgaan met regels.
- Het kind kan omgaan met winnen en verliezen.
- Het kind kan alleen buiten spelen.
- Het kind kan samenspelen in een klein groepje.

Aandachtspunten ADHD

- Hyperactiviteit
- Moeite met schakelen van drukke naar rustige activiteiten.
- Impulsiviteit, voor de beurt gaan.

Aandachtspunten PDD-NOS

- Duidelijke regels nodig.

Vorm van spelen

De activiteit is een vorm van bewegingsspel. Hierin ligt de nadruk op bewegen. Kinderen hebben dan de ruimte om te bewegen, energie kwijt te raken. Daarnaast ervaren en voelen ze ook wat ze kunnen en is het een manier om contacten te leggen. We hebben voor deze vorm gekozen omdat het gaat om springen en een bewegingsspel met herhaling maakt dat het kind de motoriek ontwikkelt.

Plaats

Deze activiteit kan het best in de zandbak worden uitgevoerd, omdat je dan goed kunt zien hoever een kind gesprongen heeft. Daarnaast is zand zachter dan gras of grond en is het landen minder pijnlijk.

Materiaal

Er is geen materiaal nodig voor het verspringen. Alleen het gebruik van een zandbak, maar hierbij is de zandbak een middel en is dit materiaal geen doel op zich.

Aantal personen

Het aantal personen bij deze opdracht is zelf te beoordelen. Deze opdracht kan je met 1 kind uitvoeren, maar ook met meerdere kinderen. Bij deze activiteit kan zelfs de hele groep meedoen, omdat het uitvoeren van de kikkersprongen of het verspringen niet veel tijd in beslag neemt waardoor het kind niet lang op zijn beurt hoeft te wachten.

Begeleidingsvorm

Tijdens deze activiteit begeleid je de kinderen, jij bent de spelleider. Jij zorgt voor de beurtverdeling bij de kikkersprongen of het verspringen. Daarnaast houd je de score bij die een kind gemaakt heeft. We hebben hiervoor gekozen omdat kinderen dit zelf nog niet kunnen of het lastig vinden.

Ontwikkelingstaak: 5.1 Oefenen van bewegingen
Ontwikkelingsvaardigheid: 5.1.7 Het kind kan leren fietsen.

Duur: ***5 – 10 min.***
Aantal kinderen: ***1 – 6***
Benodigdheden: **n.v.t.**

Fietsen
Ga samen met het kind op de grond liggen, op je rug. Ga met beide voeten tegen de voeten van het kind aan. Hierbij maak je een fietsbeweging. Zing of zeg het volgende versje:
Fietsen, fietsen, troelala. Fietsen, fietsen, troelala, waar gaan wij naar toe?
Naar huis / Frankrijk / zwembad / etc.
Fietsen, fietsen, troelala. Fietsen, fietsen, troelala, waar gaan wij naar toe?
Tijdens het fietsen maak je steeds de beweging van het fietsen. Laat het kind kiezen waar jullie naar toe fietsen. Speel of je er bijna bent, bergen op moet, etc.

Variatietip
- Tijdens het fietsen kan de snelheid wisselen. Als je moe bent langzaam, als je er bijna bent snel.

Begeleidingsvorm
Je bent medespeler.

Doelen
- Het kind kan leren fietsen.
- Het kind kan omgaan met regels.
- De taal- en spraakontwikkeling.

Aandachtspunten ADHD
- Hyperactiviteit
- Moeite met schakelen tussen een drukke en rustige activiteit.

Aandachtspunten PDD-NOS
- Duidelijke regels

Vorm van spelen
Deze activiteit valt onder een vorm van bewegingsspel, waarin de nadruk ligt op bewegen. Kinderen hebben dan letterlijk de ruimte om te bewegen, energie kwijt te raken, te ervaren en te voelen wat het kan en contacten te leggen. We hebben voor deze activiteit gekozen, omdat kinderen in de leeftijd van vier tot zes jaar nog veel bewegingsbehoefte hebben.
Daarnaast is het zingen van een liedje een vorm van muziek en dans. Kinderen worden daarmee gestimuleerd in hun taalontwikkeling.

Plaats
Deze activiteit kan zowel binnen als buiten worden uitgevoerd. Omdat je met je rug op de grond ligt is het wel van belang dat de grond waar je op gaat liggen schoon is.

Materiaal
Voor deze activiteit heb je geen materiaal nodig. Wel zou je als je buiten gaat liggen er een kleed of handdoek onder kunnen leggen.

Aantal personen
Deze activiteit kan zowel met 1 kind als met meerdere kinderen worden uitgevoerd. Wel is het belangrijk wanneer je dit met meerdere kinderen doet dat het maximaal zes kinderen zijn. Hierdoor kan elk kind kiezen waar het kind naar toe wil fietsen.

Begeleidingsvorm
Wanneer er een oneven aantal kinderen deelneemt aan de activiteit, ben je medespeler. Hierbij speel je samen met het kind, jij ligt samen met een kind op de grond. Daarnaast kun je het kind stimuleren om mee te zingen bij het liedje. Bij een even aantal ben je spelleider. Je doet mee aan de activiteit, maar je leidt het door mee te zingen en te helpen bij het zoeken van een bestemming.

Ontwikkelingstaak: 5.1 Oefenen van bewegingen
Ontwikkelingsvaardigheid: 5.1.8A Het kind kan op één been hinken (5 jaar=10x).

Duur: ***20 min.***
Aantal kinderen: ***1 – 4***
Benodigdheden: ***Twister***

Twister
Bij Twister wordt gebruik gemaakt van een plastic vloerkleedje, met 24 grote cirkels. De 24 cirkels zijn verdeeld over 4 kleuren. Bij het spel zit een draaischijf die verdeeld is in 4 vakken. De vakken staan voor linkervoet, rechtervoet, linkerhand en rechterhand. Deze vakken zijn ook onderverdeeld in de kleuren groen, blauw, rood en geel. Jij draait aan de draaischijf en zegt tegen het 1e kind wat het moet doen. Bijvoorbeeld linkervoet op blauw. Het kind moet dit doen, zonder om te vallen. Vervolgens is het volgende kind aan de beurt. Dit blijf je herhalen. Elk rondje op het veld mag bezet worden door één hand of voet. Wanneer een kind omvalt of een cirkel loslaat is het af.

Begeleidingsvorm
Je bent spelleider.

Doelen
- Het kind kan op één been hinken.
- Het kind kan omgaan met regels.
- Het kind kan omgaan met winnen en verliezen.
- Het kind samen spelen in een klein groepje.
- Het kind kan meedoen met een spelletje.

Aandachtspunten ADHD
- Groepsgrootte
- Goede beurtverdeling

Aandachtspunten PDD-NOS
- Vertraagde informatieverwerking
- Moeite om rekening te houden met een ander.

Wordt vervolgd…
5.1.8B / 5.1.1 / 5.1.2A / 5.1.5

Vorm van spelen

Twister is een vorm van bewegingsspel. Hierin ligt de nadruk op bewegen. Kinderen hebben dan de ruimte om te bewegen, energie kwijt te raken. Daarnaast ervaren en voelen ze ook wat ze kunnen en is het een manier om contacten te leggen. Zeker bij Twister ervaren ze wat ze voelen, doordat een ieder persoonlijke opdrachten krijgt die het moet uitvoeren. Hierin merkt het kind wat het wel en niet kan wat betreft evenwicht, uithoudingsvermogen, lenigheid, etc.

Plaats

Twister kan zowel binnen als buiten worden uitgevoerd. Zorg voor een effen ondergrond en genoeg ruimte om te kunnen bewegen.

Materiaal

Voor het spelen van Twister heb je het spel Twister nodig. Dit is een spel dat kant-en-klaar is. Je hoeft er niets aan te doen. Het bevat het benodigde materiaal en spelregels. We hebben voor dit materiaal gekozen omdat het spelen van Twister erg goed is voor je evenwicht. Je staat namelijk in verschillende houdingen, waarbij je niet altijd even stabiel staat. Het gaat dus om evenwicht vinden en de kracht om de houding uit te houden. De koppeling naar het hinkelen toe is dat hinkelen een goed evenwicht vraagt. Wanneer je geen evenwicht hebt, kan je niet zo goed hinkelen. Dit omdat je dan wankelt en snel één of andere kant opvalt.

Aantal personen

Speel met maximaal 4 kinderen Twister. Wanneer een kind moeite heeft met zijn evenwicht, is het aan te raden om het met minderen uit te voeren.

Begeleidingsvorm

Tijdens het spelen van het spel Twister, ben je spelleider. Je doet niet mee, maar leidt het spel door de kinderen erop te wijzen welke handeling zij moeten uitvoeren. We hebben hiervoor gekozen omdat deze keuze te veel tijd in beslag neemt wanneer het kind dit zelf moet bepalen.

Ontwikkelingstaak: 5.1 Oefenen van bewegingen
Ontwikkelingsvaardigheid: 5.1.8B Het kind kan op één been hinken (5 jaar=10x).

Duur: ***15 – 30 min***
Aantal kinderen: ***6***
Benodigdheden: ***Hoepel, stoepkrijt, pittenzakken, pion***

Estafette
Zet het parcours van de estafette klaar. Om het hinken te stimuleren, is het hinkelen een verplicht onderdeel voor de estafette. Maak 2 dezelfde parcours, voor beide teams één. Begin het parcours met een pion. Dit is de startplek voor de estafette. Maak aan de overkant een lijn. Dit kan van stoepkrijt, maar een touw. Leg 2 meter voorbij de lijn de hoepel. Op de lijn leg je meerdere pittenzakken. De afstand tussen de lijn en de hoepel kan worden aangepast op het kunnen van de kinderen. Verander deze afstand niet tijdens de estafette.
Maak vervolgens 2 groepjes van 3 kinderen. Let bij het maken van de groepjes er op, dat het evenwichtige groepjes zijn. Leg het parcours uit door het voor te doen. Ren vanaf de pion naar de lijn. Bij de lijn pak je een pittenzak en je gooit deze in de hoepel. Leg de kinderen uit dat wanneer het niet is gelukt om de pittenzak in de hoepel te gooien, het de volgende pittenzak mag pakken en mag blijven proberen tot het lukt. Wanneer de pittenzak in de hoepel ligt, gaat het hinkelend terug naar de pion. Het kind hoeft niet opnieuw te beginnen wanneer het een keer op twee benen staat, als het hinkelen een keer niet lukt. Wanneer het kind voorbij de pion is, mag de volgende van het groepje beginnen aan het parcours.

Laat de kinderen aan de baan wennen door een proefrondje te maken. Tijdens de eerste estafette kan dus niemand winnen of verliezen. Speel meerdere rondes zodat beide teams de kans hebben om te winnen.

Begeleidingsvorm
Je bent spelleider.

Doelen
- Het kind kan op één been hinken.
- Het kind kan goed vangen en gooien.
- Het kind kan samenspelen in een klein groepje.
- Het kind kan omgaan met winnen en verliezen.
- Het kind kan omgaan met regels.
- Het kind kan op zijn beurt wachten.

Aandachtspunten ADHD
- Tijdsduur, denk aan groepsgrootte.
- Structuur

Aandachtspunten PDD-NOS
- Eventueel achterblijvende motoriek.
- Moeite met sociale interactie.

Wordt vervolgd…
5.1.8A / 5.1.1 / 5.1.2A / 5.1.5

Vorm van spelen
Estafette is een vorm van bewegingsspel. Hierin ligt de nadruk op bewegen. Kinderen hebben dan de ruimte om te bewegen, energie kwijt te raken. Daarnaast ervaren en voelen ze ook wat ze kunnen en is het een manier om contacten te leggen. Estafette is ook nog een vorm van functiespel. Het kind leert namelijk gerichte bewegingen te maken zoals hinkelen en gooien. Deze functies bevorderen de motoriek en deze manier van spel is dus erg op zijn plaats bij het stimuleren van motorische vaardigheden.

Plaats
Zoek voor de estafette buiten een plaats waar je genoeg ruimte hebt. Dit zodat de kinderen elkaar niet in de weg staan en lopen. Zoek een plaats waar je de ruimte van de activiteit kan afbakenen. Dit zodat de kinderen gefocust blijven op de activiteit en niet afgeleid worden door andere kinderen of andere prikkels. Het is onmogelijk om alle prikkels te reguleren, maar je kunt het tijdstip waarop de activiteit plaatsvindt aanpassen of de ruimte verplaatsen naar een rustiger gedeelte van het terrein, bijvoorbeeld iets verder het bos in.

Materiaal
Voor de estafette heb je twee pionnen nodig. Je moet twee lijnen maken van een touw of stoepkrijt. Je hebt twee hoepels nodig, deze moeten dezelfde grootte hebben. Tot slot heb je pittenzakken nodig. We hebben gekozen voor deze materialen omdat dit typische materialen zijn bij het buitenspelen en terugkomen in de basisschoolleeftijd. Het is dus herkenbaar en kinderen weten hoe het werkt, het doet een appèl op het kind. Daarbij zijn in de kinderwereld pittenzakken het ultieme materiaal om te oefenen met gooien in de kinderwereld.

Aantal personen
Voor de estafette hebben wij gekozen voor twee groepjes van 3 kinderen. Dit omdat het een estafette is en er dus twee teams moeten komen. Een team van 2 kinderen is vrij weinig, dan is het ook niet zo spannend. Een team van 4 kinderen wordt te groot, dan moeten de kinderen te lang op hun beurt wachten.

Begeleidingsvorm
Tijdens de estafette begeleid je het spel. In het begin kun je de estafette voordoen, zodat kinderen dit na kunnen doen Daarna is het de beurt aan de kinderen, hierbij geef jij het startsein. Als de eerste ronde is geweest kun je het spel makkelijker of moeilijker maken door de hoepel dichterbij of verder weg te leggen. Doe dit voordat het eerste kind begint.

Ontwikkelingstaak: 5.1 Oefenen van bewegingen
Ontwikkelingsvaardigheid: 5.1.9A Het kind kan vormen vouwen.

Duur: ***20 – 30 min***
Aantal kinderen: ***1 – 3***
Benodigdheden: ***Bouwplaat, knutselmateriaal***

Bouwplaat
Laat het kind een bouwplaat knutselen. Motorische vaardigheden die bij deze activiteit komen kijken, zijn knippen, vouwen, plakken en vaak ook kleuren. In bijlage 11 zitten een paar bouwplaten. Voor meer bouwplaten ga je naar google.nl. Typ 'bouwplaten' in onder afbeeldingen. Hier zijn veel bouwplaten te vinden die aansluiten bij de interesses van het kind.

Begeleidingsvorm
Je bent regisseur.

Doelen
- Het kind kan vormen vouwen.
- Het kind kan plannen maken en bijstellen.
- Het kind ruimt op wat het gebruikt heeft.
- Het kind staat weinig op van tafel.

Aandachtspunten ADHD
- Hyperactiviteit
- Moeite met schakelen tussen een drukke en rustige activiteit.
- Geen geduld hebben om de activiteit af te maken.

Aandachtspunten PDD-NOS
- Geen bijzonderheden

Wordt vervolgd…
5.1.9B / 4.2.2

Vorm van spelen

We hebben gekozen voor de vorm beeldend spel. Beeldend spel is gericht op het maken van vormen, figuren en voorwerpen. Dit kan op velerlei manieren, waarvan vouwen er één is. Zo is het kind beeldend bezig, wat maakt dat het de fantasie prikkelt en de fijne motoriek gestimuleerd wordt.

Plaats

Een tafel. Zoek een tafel uit waar het kind de activiteit kan uitvoeren. Wij kiezen voor een tafel omdat het kind dan een plaats heeft waar het goed aan kan werken, wat betreft ruimte en hoogte. Het kind heeft een afgebakende plaats waar hij zijn spullen kan neerleggen en het zit op een stoel, wat rust brengt in het lichaam van het kind.

Materiaal

Je hebt bouwplaten nodig. Deze haal je uit de bijlage of print je uit van Google. Print deze bouwplaten op stevig papier, want het moet goed stevig zijn dat je er iets mee kunt doen zonder dat het scheurt. Print niet op karton, want het moet nog goed te vouwen zijn. Zie bijlage 11.

Aantal personen

Minimaal 1 kind en maximaal 3 kinderen. We hebben een maximum gesteld omdat de tafel anders te klein is voor het aantal personen. Het wordt dan te druk en de kinderen leiden elkaar af. Ze hebben dan meer last dan gemak van elkaar.

Begeleidingsvorm

Je bent regisseur. Begeleidt het kind zo min mogelijk, maar wel zoveel dat het uiteindelijk product tot stand kan komen.

Ontwikkelingstaak: 5.1 Oefenen van bewegingen
Ontwikkelingsvaardigheid: 5.1.9B Het kind kan vormen vouwen.

Duur: ***10 – 15 min.***
Aantal kinderen: ***1 – 6***
Benodigdheden: ***Krant of papier***

1,2,3,4, hoedje van papier

Zing met het kind 1,2,3,4, hoedje van papier. Vouw vervolgens met het kind een hoedje van een krant of papier. Hoe je dit kunt doen staat in bijlage 12. Wanneer jullie allebei een hoedje op je hoofd hebben, kun je met het kind nogmaals het lied zingen.

1, 2, 3, 4, hoedje van, hoedje van.
1, 2, 3, 4, hoedje van papier.
Als het hoedje dan niet past,
zet het in de glazen kast.
1, 2, 3, 4, hoedje van papier.

Begeleidingsvorm

Je bent medespeler.

Doelen

- Het kind kan vormen vouwen.
- De taal- en spraakontwikkeling.

Aandachtspunten ADHD

- Concentratie
- Prikkelarme ruimte

Aandachtspunten PDD-NOS

- Duidelijke regels

Wordt vervolgd…

5.1.9A / 4.2.2

Vorm van spelen

We hebben gekozen voor de vorm beeldend spel. Beeldend spel is gericht op het maken van vormen, figuren en voorwerpen. Dit kan op velerlei manieren, waarvan vouwen er één is. Zo is het kind beeldend bezig, wat maakt dat het de fantasie prikkelt en de fijne motoriek gestimuleerd wordt.

Plaats

Een tafel. Zoek een tafel uit waar het kind de activiteit kan uitvoeren. Wij kiezen voor een tafel omdat het kind dan een plaats heeft waar het goed aan kan werken, wat betreft ruimte en hoogte. Het kind heeft een afgebakende plaats waar hij zijn spullen kan neerleggen en het kind zit op een stoel, wat rust brengt in het lichaam van het kind.

Materiaal

Voor het vouwen van een hoedje kun je een krant of A4-vellen gebruiken. Zie bijlage 12.

Aantal personen

Minimaal 1 kind en maximaal 3 kinderen. We hebben een maximum gesteld omdat de tafel anders te klein is voor het aantal personen. Het wordt dan te druk en de kinderen leiden elkaar af. Ze hebben dan meer last dan gemak van elkaar.

Begeleidingsvorm

Je bent spelleider. Je doet aan het kind voor wat het moet doen en zingt het liedje met het kind.

Ontwikkelingstaak: 5.2 Eten met een volwassen greep.
Ontwikkelingsvaardigheid: 5.2.1 Het kind kan met mes en vork eten.

Duur: ***30 min***
Aantal kinderen: ***1 – 4***
Benodigdheden: ***Servetten***

Chique aan tafel

Vertel de kinderen voor ze aan tafel gaan, dat we vanavond doen alsof we in een heel chique restaurant eten. Geef de kinderen allemaal een servet zodat ze alvast in de stemming komen. Vraag de kinderen hoe mensen in een chique restaurant eten, waar nodig kun je dit nog aanvullen. Chique eten houdt in dat de kinderen rechtop zitten, niet met volle mond praten, hun bestek gebruiken, etc. Geef zelf het goede voorbeeld en complimenteer de kinderen die heel netjes aan tafel kunnen zitten. Wanneer een kind bijvoorbeeld niet goed met zijn mes en vork eet, kun je zeggen: 'Meneer, u vergeet uw vork.', maar ga niet de strijd aan.

Begeleidingsvorm

Je bent medespeler

Doelen

- Het kind kan met mes en vork eten.
- Het kind kan omgaan met regels.
- Het kind is spraakzaam aan tafel (v.a. 5 jaar).
- Het kind houdt mes en vork op een goede manier vast.
- Het kind staat weinig op van tafel.

Aandachtspunten ADHD

- Hyperactiviteit, moeite met blijven zitten.

Aandachtspunten PDD-NOS

- Moeite met inleven in een verhaal.
- Voorbeelden nodig.

Wordt vervolgd…

7.1.5

Vorm van spelen

Het chique eten is een vorm van een rollenspel. Je doet namelijk alsof je in een chique restaurant bent en je speelt iemand die chique is. Door het spelen van een rollenspel krijgt een kind inzicht in zijn of haar eigen emoties, maar ook in de emoties van de anderen met wie zij spelen. Ook kunnen kinderen in een rollenspel experimenteren met gedrag wat ze in het echte leven niet durven laten zien.

Plaats

Deze activiteit gebeurt tijdens het avondeten.

Materiaal

Bij deze activiteit maak je gebruik van alles wat je normaal met het avondeten nodig hebt. Verder voeg je servetten toe, dit maakt dat het chique wordt. Naar eigen inzicht kunnen er nog meer chique dingen worden toegevoegd.

Aantal personen

Dit doe je met het aantal personen waar je normaal mee eet, dus jij met vier kinderen.

Begeleidingsvorm

Je bent een medespeler, want je speelt met de kinderen mee. Jij zit ook in het restaurant. Ondertussen stuur je de kinderen wel aan, leg je uit wat een chique restaurant is, wat daar gebeurt etc.

Ontwikkelingstaak: 5.2 Eten met een volwassen greep.
Ontwikkelingsvaardigheid: 5.2.2 Het kind houdt mes en vork op een goede manier vast.

Duur: ***10 tot 20 min***
Aantal kinderen: ***1-4***
Benodigdheden: ***Strijkkralen***

Strijkkralen
Ga samen met het kind een figuur maken met de strijkkralen. Hierbij pakt het kind steeds kleine kraaltjes, wat maakt dat de fijne motoriek verbeterd, wat het kind nodig heeft voor het vasthouden van een mes en vork.
Laat het kind daarom gerichte kleuren zoeken en deze uit de bak halen.

Begeleidingsvorm
Je bent regisseur.

Doelen

- Het kind houdt mes en vork op een goede manier vast.
- De ontwikkeling van de fijne motoriek.
- Het kind kan zich concentreren.

Aandachtspunten ADHD

- Hyperactiviteit.
- Moeite met concentreren.
- Prikkelarme ruimte

Aandachtspunten PDD-NOS

- Moeite met concentreren.
- Prikkelarme ruimte

Wordt vervolgd…
5.2.1 / 7.1.5

Vorm van spelen

Bezig zijn met strijkkralen is een vorm van functiespel. Het kind leert een gerichte beweging maken. Wij hebben voor functiespel gekozen omdat het vast houden van een mes en vork vraagt om een fijne motoriek.

Plaats

De plaats van deze activiteit kan overal zijn. Wel is het raadzaam om aan tafel te gaan zitten. Dit omdat het comfortabeler is. Daarnaast vraagt het maken van een strijkfiguur een vaste harde ondergrond. Zorg voor weinig prikkels in de omgeving.

Materiaal

Het materiaal wat nodig is voor deze activiteit zijn strijkkralen en een strijkkraalfiguur. Dit zijn vormgevende materialen. Dit maakt dat het kind geprikkeld wordt in zijn fantasie.

Aantal personen

Deze activiteit kan zowel samen met een kind als door het kind alleen uitgevoerd worden. Ook is het mogelijk om deze activiteit met meerdere kinderen uit te voeren. Zorg er voor dat alle kinderen gericht zoeken naar een bepaalde kleur. Dit maakt dat het kind verplicht om nauwkeurig een strijkkraal te pakken.

Begeleidingsvorm

Bij deze activiteit ben je een regisseur. Je vraagt aan het kind om bepaalde kleuren te zoeken, wat maakt dat je een regisseur bent. Je staat eigenlijk buiten het spel, maar stuurt het kind door de vraag naar een bepaalde kleur een richting op. Wanneer de activiteit met meerdere kinderen wordt uitgevoerd, vraagt dit echte begeleiding.

Ontwikkelingstaak: 5.3 Tekenen met een volwassen greep.
Ontwikkelingsvaardigheid: 5.3.1A Het kind kan zijn eigen naam schrijven (v.a. 5 jaar).

Duur: ***5 tot 10 min***
Aantal kinderen: ***1***
Benodigdheden: ***Cijfertekening, potlood***

Nummers volgen

Zie bijlage 13 voor de cijfertekeningen. Meer tekeningen zijn te vinden op de internetpagina die wordt benoemd in de bijlage. Het gaat om cijfertekeningen met maximaal 20 cijfers.
Laat een kind deze cijfertekeningen maken, waarbij het heel netjes de lijntjes moet trekken. Het gaat erom dat het kind de lijnen trekt, want schrijven is ook een bepaalde lijn trekken.
Aan het einde kan de tekening ingekleurd worden

Begeleidingsvorm

Je bent regisseur.

Doelen

- Het kind kan zijn eigen naam schrijven.
- Het kind kan zich concentreren.
- De ontwikkeling van de fijne motoriek.

Aandachtspunten ADHD

- Hyperactiviteit
- Moeite met schakelen van een drukke naar rustige activiteit.

Aandachtspunten PDD-NOS

- Vraagt om een voorbeeld.

Wordt vervolgd…

5.3.1B / 6.3.4

Vorm van spelen

De lijnen trekken tussen cijfers op papier is een vorm van beeldend spel. Door de cijfers te volgen ontstaat er een figuur. We hebben hiervoor gekozen omdat het maken van je eigen naam bepaalde lijnen trekken is. Door deze activiteit wordt het gebruik van een pen of potlood gestimuleerd.

Plaats

Het is raadzaam om dit aan tafel te doen, dit kan zowel binnen als buiten. Een kind heeft een goede ondergrond nodig om de lijnen te kunnen trekken.

Materiaal

Voor deze activiteit heb je weinig materiaal nodig. Wel is het raadzaam om van te voren de tekening uit te printen of klaar te leggen.
Er kunnen ook gekleurde potloden gebruikt worden, om wanneer de tekening af is hij kan worden ingekleurd. Zie bijlage 13.

Aantal personen

Dit kan zowel met een aantal als met één kind uitgevoerd worden.

Begeleidingsvorm

Bij deze activiteit ben je regisseur. Dat wil zeggen dat je het kind bij stuurt waar nodig, maar dat je vooral vragen van buitenaf stelt aan het kind. Daarnaast kun je tips aan het kind geven wat het kan doen, of even helpen om het volgende cijfertje te zoeken. We hebben de begeleidingsvorm regisseur gekozen, omdat een kind in staat is om deze activiteit alleen te kunnen, maar mogelijk wel een persoon nodig heeft die het kind aanmoedigt of eventuele tips geeft.

Ontwikkelingstaak: 5.3 Tekenen met een volwassen greep.
Ontwikkelingsvaardigheid: 5.3.1B Het kind kan zijn eigen naam schrijven (v.a. 5 jaar).

Duur: ***10 – 15 min.***
Aantal kinderen: ***1***
Benodigdheden: ***Papier, grijs potlood of stift.***

Overtrekken

Schrijf heel licht op een blaadje de naam van het kind met een grijs potlood. Laat het kind de naam overtrekken met een stift. Hierdoor moet het kind goed opletten, netjes overtrekken kan lastig zijn. Moedig het kind aan om geen grijze lijntjes meer te zien.

Begeleidingsvorm

Je bent regisseur.

Doelen

- Het kind kan zijn eigen naam schrijven.
- Het kind kan zich concentreren.
- De ontwikkeling van de fijne motoriek.

Aandachtspunten ADHD

- Hyperactiviteit
- Moeite met schakelen tussen een drukke en rustige activiteit.
- Herhaling

Aandachtspunten PDD-NOS

- Vraagt om een voorbeeld.
- Herhaling

Wordt vervolgd…

5.3.1A / 6.3.4

Vorm van spelen
Het overschrijven van de naam valt onder de vorm functiespel. Het kind leert een gerichte beweging te maken, namelijk over de lijnen heen trekken. Hierbij wordt de fijne motoriek gestimuleerd, waardoor het kind de naam leert schrijven.

Plaats
Het kan voor een kind lastig zijn om de lijnen over te trekken, daarom is het verstandig om een rustige omgeving om te zoeken, zodat het kind zich kan concentreren op de activiteit. Het overtrekken kan het beste gedaan worden aan een tafel.

Materiaal
Voor deze activiteit heb je weinig materiaal nodig, alleen een grijs potlood, een papier en een stift.

Aantal personen
Het aantal personen is bij deze activiteit niet erg van belang. Je kunt voor meerdere kinderen hun naam op papier schrijven. Wel is het belangrijk om te bedenken hoe moeilijk een kind deze handeling kan vinden. Je kunt er dan voor kiezen om de activiteit alleen met het kind het alleen uit te voeren.

Begeleidingsvorm
Bij deze activiteit ben je regisseur. Hier is voor gekozen omdat je niet direct samen met het kind ergens mee bezig bent. Een kind moet zelf de letters over schrijven. Wel kun je het kind helpen door het te stimuleren.

Ontwikkelingstaak: 5.3 Tekenen met een volwassen greep.
Ontwikkelingsvaardigheid: 5.3.2 Het kind kan vormen tekenen.

Duur: ***15 – 20 min.***
Aantal kinderen: ***1 - 4***
Benodigdheden: ***Sjablonen, potlood, papier.***

Sjablonen

Pak voor deze activiteit een aantal sjablonen. Het gaat bij deze vaardigheid vooral om de basisvormen, zoals vierkant, rechthoek, driehoek en een cirkel. Ga samen met een kind aan een tafel zitten met wit papier en potloden. Teken samen met het kind een aantal sjablonen op papier. Met de sjablonen kunnen er huizen, schepen, bomen, etc. gemaakt worden. Jij houdt het sjabloon vast en het kind maakt de beweging op het papier.
Als het kind het kan, laat het kind dit op een ander vel nogmaals doen, maar dan zonder sjabloon.

Begeleidingsvorm

Je bent regisseur.

Doelen

- Het kind kan vormen tekenen.
- Het kind kan zich concentreren.
- De ontwikkeling van de fijne motoriek.

Aandachtspunten ADHD

- Hyperactiviteit
- Moeite met het uitvoeren van een stappenplan.

Aandachtspunten PDD-NOS

- Vraagt om een voorbeeld.

Wordt vervolgd…

6.1.3 / 6.2.2 / 6.3.1 / 6.3.3 / 6.3.4

Vorm van spelen

Het maken van vormen heeft als spelvorm beeldend spel. Het kind maakt verschillende vormen met als doel een tekening te maken. We hebben hiervoor gekozen, omdat een kind met de leeftijd van vier tot zes jaar erg van tekenen houdt, maar nog niet altijd in staat is om de figuren zelf te doen. Met behulp van de sjablonen is het kind in staat om zelf vormen te tekenen.

Plaats

De plaats voor deze activiteit kan zowel binnen als buiten aan tafel worden uitgevoerd. Het kind heeft wel een stevige ondergrond nodig. Daarnaast kan het zijn dat het kind buiten sneller afgeleid wordt, doordat er veel om het kind heen gebeurd en dit niet afgeschermd kan worden. Binnen is dit wel mogelijk.

Materiaal

Het materiaal wat nodig is zijn sjablonen waarbij vooral de basisvormen voor komen. De sjablonen moeten geen moeilijke figuren, zoals dieren, bevatten. Naast de sjablonen is het belangrijk dat het kind papier en een potlood nodig heeft.

Aantal personen

Deze activiteit kan zowel individueel als met een groepje uitgevoerd worden. Wanneer er meer kinderen de activiteit uitvoeren, kunnen de kinderen van elkaar leren en elkaar helpen. Het nadeel is dat de kinderen er een competitie van kunnen maken.

Begeleidingsvorm

De vorm van begeleiden is regisseur. Jij bent de persoon die het kind bijstuurt en eventuele tips geeft. Daarnaast kun je het kind helpen door letterlijk het kind te begeleiden in het tekenen.

Begrippenlijst

Vorm van spel

Beeldend spel = beeldend bezig zijn, is knutselen, tekenen, verven, etc.
Bewegingsspel = spel waarin de nadruk ligt op bewegen, zoals rennen.
Bouw- en constructiespel = spel waarbij het kind bezig is met bouwen, constructies en composities maken.
Functiespel = het kind leert een gerichte beweging te maken.
Geheugenspellen = geheugenspellen stimuleren de cognitieve ontwikkeling van het kind.
Gezelschapsspellen = spel waarbij het om de gezelligheid gaat.
ICT-activiteit = spel waarbij gebruik wordt gemaakt van (spel) computer.
Muziek en dans = spel waarbij muziek en dans voorkomt.
Realistisch spel = spel gebaseerd op de realiteit.
Rollenspel = het naspelen van een bepaalde persoon, een rol spelen.
Spelend omgaan met voorwerpen = omgaan met realistische voorwerpen.
Thematisch spel = spel vanuit één centraal thema.

Begeleidingsvormen

Invoeger = De invoeger stapt later in het spel door te vragen of het mee mag doen of kan helpen.
Medespeler = De medespeler speelt samen met het kind, waarbij het kind wordt gevolgd in het spel.
Publiek = Het publiek kan buiten het spel de rol van de waarnemer aannemen, waarbij het non-verbaal laat merken wat het ziet.
Regisseur = De regisseur kan buiten het spel aanwijzingen of tips geven.
Spelleider = De spelleider kan plotseling nieuwe thema's of voorwerpen in het spel brengen, waardoor het kind genoodzaakt is, om te leren gaan met deze verandering en er weer nieuwe spanning in het verhaal zit.